

עין משפט נר מצוה

בב אב מיי פטרי מהלכות תרומות הלכה ב:

בב גר מיי שם הלכה ב:

בר ה מיי פיט מהל' שמיטה

הל' ט סגם עשין סג

טושה"ע ייד סימן נח סעיף ד:

בה ו מיי שם טושה"ע שם

סע' ו:

בו ז מיי פרק ו מהלכות פסח"ה הלכה ד:

מוסף רש"י

וּלְדַ תְּרִיפָה רִישׁ חַלּוּ מִתְּרִין. הִכִּי קִאֲמַר יֵשׁ לֵהּ מִתְּרִין וְדִבְרֵי הַכֵּל לְכַח. וְלֹא דִרְקֵא יֵשׁ לֵהּ מִתְּרִין (רש"י ב"מ כ"ג ע"ב)
נִבְעַ וְשִׁוּי קֶאֱ חֻזְתָּה הִכָּא. פִּירוּשׁ, לֵיךְ לְכַחֲדִיחָה יִפְתַּח אֶרֶס וְיִשְׁתַּח, וְכִי מִבְּטָלִין אִיסוּר לְכַחֲדִיחָה. אֵלֶּא אִימָא נִפְתַּחֲתָּה אַחַת מִזֵּן נִשְׁבַּח חֻזְתָּה בְּרִי דִימִינְךָ וְשִׁוּיָּהּ. דְּרִיבִּי נִשְׁתַּחֲתָה וְאִינֵה חֻזְתָּה עֵדָּה, מִחוּתָּה, דְּכַל זִמָּן שְׂכֻלָּן סְתֻמֹּת, אִסּוּרוֹת דְּכַל חֻזָּה מִינֵיהּ אֲמַרְיָן וּ הָיָא טַל תְּרִימָה, אֲבָל כְּשִׁנְתַּחֲתָה אַחַת מִזֵּן מִמָּה נִשְׁבַּח חֻזְתָּה, אָמַי הָיָא אַם שַׁל דְּחִיר מִתְרַמָּה, וְאָם הָיָא שַׁל אִיסוּר הָרִי הָיָא בְּטִילָה וְהָיָא צִנְעָתָה לִּלְּה אַחֲרוֹת מִחוּתָּה (מס' תרומה פ"ג הל' כ' ע"ב)

ליקוטים

אבל תרומה ריש חלו מתרין. הכי קאמר יש לה מתרין ודבריהן לכהן, ולא דרקא יש לה מתרין (רש"י ב"מ כ"ג ע"ב)
נביע ושויו קא חזתה הכא. פירוש, לך לכהדיחה יפתח ארס וישתח, וכי מבטלין איסור לכהדיחה. אלא אימא נפתחת אחת מזין נשבח חזתה ברי דימינך ושוייה. דריבוי נשתחתה ואינה חשובה עד, מחותה, דכל זמן שכולן סתומות, איסורות דכל חזא מיניהו אמריין וזו היא טל תרימה, אבל כשנפתחה אחת מהן ממה נשבח חזתה, אם היא אם של דחיר מתרמה, ואם היא של איסור הרי היא בטלה והיא צנעתה לל האחרות מחותיה (מס' תרומה פ"ג הל' כ' ע"ב)

נוסחאות רש"י בת"י

מאי שגא פו'. שגשגה והא רביעי דבטל כתיב **והא**. **והא** רביהתא: **ואינעם אימא**. ר' שמעון סבר לה כי אליעזר דלמך מוליך את האיסור להקל ולומר האיסור הלך לו דלמך אם קרי בהשגא על אחד מהן יקרבו כל הראשון לאסורין דהמיר ר' אליעזר אלף שנים שנים. הכא לו' נמי נפל איסור לניבוא אפילו שפסק ראשון ורמינו שמואל שיש להם פדיון כדפרישית לעיל י': **דאייערב** בולד טריפה **ורבי אליעזר** היא. אפילו למד' היא וולדה נרצעו לא אמריין היא וולדה נטרפו דעובר לא לו חיות בפני עממו ואינו נטרף עם האם: **האי** משוך **והאי עזרי**. ווא"ת דלמך בפ' אלו טריפות (חולין דף נג:) ספק שוגרא ספק קניא אימר קניא הא אפשר לזכר האי משוך והאי עגול וי"ל דה"מ מן הואז ולמעלה אבל בשוגרא לא ידע ווא"ת א"כ לישני דאיערב נקובת הקון בדרוסת חמול ובגדיים ובטלאים וי"ל דיחא להו לשנויי בכל בהמות והא דלא משני דאיערב דרוסת הכלב בדרוסת הואז דלמא אפשר לזכר: **והא בעי סמיכה**. לא מצי לשנויי צנוף כדמשני פירקן כל גזי (גיטין דף כח:) גזי שולת חטאמו ממדינת היס דפריך והא בעי סמיכה ומשני העוף דהכא בזבחים מיירי ועוד דעופות לאו בני רעייה ופדייה נינהו וליכא נמי למימר מין צמינו כגון צכור צכבור ומעשר במעשר דמשמע דמיירי בכל קדשים ווא"ת ולוקמה יצורש וכרבי יהודה (עפרין דף ג.) דלמך יורש אינו סומך ויש לומר דקמני דומיא דחטאת ואשם דאין צאין לאחר מיתה ווא"ת ולוקמה צער לו' וטמא דמשלחין קרבנותיהו כדאמרין פירק תמיד נשחט (פסחים דף סב.) וכ"ת צנוף איירי הא קאמרין התם דכל הזבחים על טמא משלחין כן ועוף לאו זבח הוא וזכי' בצכור ומעשר כל כל הזבחים קאלמר וכן קשה בפ' כל הגט (גיטין דף כח:) גזי שולת חטאמו ממדינת היס דפריך והא בעי סמיכה מאי קושא? והא ערל וטמא משלחין קרבנותיהו? בלא סמיכה וי"ל היאז דגיטין כיון שיש עדיין ספק בצדכ שצריך להקריב בחוקה שהוא קיים לא היה לנו להמיר מאחר דא"א נמי לקיים מצות סמיכה ומיהו הכא לא יתכן לתרך כן

עד:

ואי בעית אימא סבר דה בר' אליעזר. פ"י בקונטרס בלשון ראשון: [שמואל דלמך לעיל ספק עבודה כוכבים וספק ספיקא אסורין ובשאר אסורין ל"ל דלמך כר"א דאית ליה ספק ספיקא בעבודת כוכבים אסורין דמנן נטל הימנה עזים אסורין בהגאה הסיק בהן את התנור חדש יותן ישן ויון אפה צו את הפת אסורה בהגאה נתעברה באחרות ואחרות באחרות דה"ל ספק ספיקא כולן אסורין בהגאה ר"א אומר יולין הגאה לים המלח אלמא אית ליה לר"א ספק ספיקא בעבודת כוכבים מדדעי פדיון וקשה לר"ת חדא מאי ב' סבר לה כר"א הא רצנן נמי אסרי דוחק לפרש בה' דברי ר"א ומחלקותיו קאלמר ועוד דר"א בשאר אסורין נמי אסר התם ועוד דהל"ל דמנן ולאמאי מתני' דהתם דכיון ב' שגא הזכרה בכולה שמעתא ועוד דלעיל פירש' ב' דלא גרסינן התם ואחרות בעבודת כוכבים ועוד שכתבו בכל הספרים סבר לה כר"א אליבא דר"א בה' וגראה בלשון אחרון: [שפירש בקונטרס דר"ש סבר לה כר"א דלמך מוליך את האיסור להקל ולומר האיסור הלך לו דלמך אם קרצ הראשון ל' של אחת יקרבו כל הראשים וא"ר אלעזר לא המיר ר"א אלף שנים שנים הכא לא נפל איסור לניבוא אסורין שזה ספק ראשון ורמינו צאדן לא בטלי מריבוא לג' דה"ל ספק ספיקא דלמך ב' אסורא צריבוא אימיה ואילו ב' ארבעה מותרין וארבעה צעין כדי שימכרו שנים שנים דאי נפל מצ' לו' והוא שלישי נמלא האחד באיסורו כשימכרו השנים וליהנות מכולן צבת אחת פשיטא דלסוור דכפרישית צבת וכן ר' אליעזר דלמך יקרבו הראשים כולן לא להקריב צבת אחת ממיר

אלף שנים שנים וגראה דאין הלכה

שמואל ה' אפילו בספק ספיקא

בעבודת כוכבים דקי"מא לן כרצ

בשרי ואלפילו ספק ראשון נראה

דשרי ואלתם הגאה לים המלח דקי"מ

כר"א צפ' כל הלגלים (ע"ו דף מט:)

ואפילו לשאר אסורין היה אומר רבינו

שמואל שיש להם פדיון כדפרישית

לעיל י': **דאייערב** בולד טריפה

ורבי אליעזר היא. אפילו למד' היא

וולדה נרצעו לא אמריין היא וולדה

נטרפו דעובר לא לו חיות בפני עממו

ואינו נטרף עם האם: **האי** משוך

והאי עזרי. ווא"ת דלמך בפ' אלו

טריפות (חולין דף נג:) ספק שוגרא

ספק קניא אימר קניא הא אפשר

לזכר האי משוך והאי עגול וי"ל דה"מ מן

הואז ובשוגרא לא ידע ווא"ת א"כ

לשני דאיערב נקובת הקון בדרוסת

חמול ובגדיים ובטלאים וי"ל דיחא להו

לשנויי בכל בהמות והא דלא משני

דאיערב דרוסת הכלב בדרוסת הואז

דלמא אפשר לזכר: **והא בעי סמיכה**.

לא מצי לשנויי צנוף כדמשני פירקן כל

גזי (גיטין דף כח:) גזי שולת חטאמו

ממדינת היס דפריך והא בעי סמיכה

ומשני העוף דהכא בזבחים מיירי ועוד

דעופות לאו בני רעייה ופדייה נינהו

וליכא נמי למימר מין צמינו כגון צכור

צכבור ומעשר במעשר דמשמע דמיירי

בכל קדשים ווא"ת ולוקמה יצורש

וכרבי יהודה (עפרין דף ג.) דלמך יורש

אינו סומך ויש לומר דקמני דומיא

דחטאת ואשם דאין צאין לאחר מיתה

ווא"ת ולוקמה צער לו' וטמא דמשלחין

קרבנותיהו כדאמרין פירק תמיד נשחט

(פסחים דף סב.) וכ"ת צנוף איירי הא

קאמרין התם דכל הזבחים על טמא

משלחין כן ועוף לאו זבח הוא וזכי' בצכור

ומעשר כל כל הזבחים קאלמר וכן קשה

בפ' כל הגט (גיטין דף כח:) גזי שולת

חטאמו ממדינת היס דפריך והא בעי

סמיכה מאי קושא? והא ערל וטמא

משלחין קרבנותיהו? בלא סמיכה וי"ל

היאז דגיטין כיון שיש עדיין ספק בצדכ

שצריך להקריב בחוקה שהוא קיים לא

היה לנו להמיר מאחר דא"א נמי לקיים

מצות סמיכה ומיהו הכא לא יתכן לתרך

כן

כל הזבחים פרק שמיני ובחים

מאי שגא שלשה. והוא רביעי דבטיל צוה: **דאיכא רוצא**. לבטולי: **ואי צעים אימא סבר לה כרבי אליעזר**. שמואל דלמך ספק ספיקא דעבודת כוכבים אסור א' דלמך כר"א דמנן במסכת עבודה זרה (דף מט:) נטל הימנה עזים אסורין בהגאה הסיק בהן את התנור חדש יותן ישן ויון אפה צו את הפת אסורה בהגאה נתעברה באחרות ואחרות באחרות דה"ל ספק ספיקא כולן אסורין בהגאה ר"א אומר יולין הגאה לים המלח אלמא אית ליה לר' אליעזר ספק ספיקא בעבודת כוכבים מדקמני ואחרות באחרות. ל"א סבר כר"א אר"ש קאי דלמך מריבוא לג' ותרילגא מאי שלשה דקמני מרי והוא ואי צעים אימא ג' דוקא ודקאמרין ב' מסיגי בתיי סבר לה כר' אלעזר דלמך לא המיר ר"א אלף שנים שנים הלכך צעינא דלחיו ד' דלישקליניהו שנים שנים. וראשון ישר צעיי: **שנתערבה צק' חציו**. סתומות ואמרין לעיל (דף עב:) שהן אחד מו' דברים שאין בטלין: **ואלטריך דר"ג** דלמך לעיל גזי טעפות הכי ב' נמי: **פרומא** יש לה מסיין. ימכרם כולם לכהנים: **חצית**. גדולה מקומה ניכר כשהיא נטולה מתכרותיה הילכך מינכרא נפילתה ומוכחא מילתא דכה תליא ולא אמי למימר כולכו שרו בלא נפילת האחד לים: **אכל טענפ**.

אין מקומה ניכר ולא מינכרא נפילתה ואמי למישריניהו מעיקרא בלא נפילה: **חציו**. קטנה היא ואין מקום חסרונה ניכר: **נפילתה קד עלייפה**. כשם שתחילת נפילתה בתוך ההיתר נשחטת צעיין לאסור כל אלו קד נשעלתה

מתוך יחס צעיין מקום עלייפה להמיר: **צק' חציו**. סתומות דלא

צטילות: **פוסח אחד מהן**. וכיון דנפתחה יש לה ציטול הלכך נוטל

הימנה כדי דימוע אחת ממאה ואחא' ב' שזה דהא אחת נתערבה צק': **גמע**

ושפי קא חוין. הכא. דל"כ דפוחת לכמהליה לא דקי"ל חציות סתומות

דלא בטלי היכי משחטת לה: **נפתחה**. בלא מתכוין ב': **כדי דמועה**. אחד

מק' (ג) ב' שזהו והשאר אסורות עד שיפתחו ולא אמריין יטול אחת מן

הק' דאסורא צריבוא אימיה ויהא הכל מותר ויפתח החמשים לכמהליה: **לא**

ידע. אין פסולן ניכר שיוכל לזכר ולהוציא הפסול בצידיהם: **אלא טריפה**

אי ידע ליה. כגון ו' נחתמו רגליה מן הארצובה ולמעלה או ו' ניקצ קרום של

מוח שטריפתה ניכר: **מנא ידע**. מעיקרא שזו המעורבת טריפה היתה: **נקוצה הקון**. ו' ואינה

נקוצה לחלו וכשירה ומום נמי לא היו דהדר צריא: **דרוסא**. הואז

טריפה מפני שהארס שורפה ולא ידע ה' צין נקוצה לדרוסא: **נפולה**. מן הגז ואינה יכולה לעמוד ספק טריפה היא ואם שחטה

קודם ששהתה מעת לעת טריפה משום ריסקוי אצרייה ואפילו דקה ולא מנא לה נקוצה טריפה או מעיים ולא פסוקת חוט

השדרה ושום סימן טריפות ואם שהתה מעת לעת ושחטה צריכה דיקה מכל סימני טריפות וכיון דאיתחזק זה ספק טריפות

אין מכניסין אותה לעזרה לשוחטה משום הקריצהו נא לפתק' א': **נפולה** ב' נדקק. אם תעמוד ותלך כשירה לגמרי דאיכא למאן

דלמך באלו טריפות א' עמדה אינה צריכה מעת לעת הלכה אינה צריכה דדיקה: **קסבר**. ר"ל עמדה על רגליה אפילו הכי צריכה

מעת לעת ואף אם הלכה צריכה דדיקה אלאחר שחיתמה שאין זו דדיקתה: **ולא טריפה** א' יקרב. צדיק כל האסורים במסכת

תמורה (דף נא.) מפרש טעם ב': דרוסת הואז משוך הנקצ ואינו עגול שהציפורן קורע ויורד: **עמדה**. על רגליה אינה צריכה

מעת לעת אבל דדיקה צעיא ואם הלכה אף דדיקה אינה צריכה: **יקרב** בא' לשם מי שהוא: **והא צעיא סמיכה**. צבעולו ולא ידע

מנו: **אכל קרבן אנשים** לא. מתאכר בתערובת צתמיה:

קרבן

בלא מתכוין ואשעמי' דלפי' דבטלה ופשיטא ליה דלא נתערב בין צין

אלא טריפה אי ידע ליה. אם טריפות

אמאי חסרונה ניכר: **נפילתה קד עלייפה**. כשם שתחילת נפילתה בתוך ההיתר נשחטת

צעיין לאסור כל אלו קד נשעלתה מתוך יחס צעיין מקום עלייפה להמיר: **צק' חציו**. סתומות דלא

צטילות: **פוסח אחד מהן**. וכיון דנפתחה יש לה ציטול הלכך נוטל

הימנה כדי דימוע אחת ממאה ואחא' ב' שזה דהא אחת נתערבה צק': **גמע**

ושפי קא חוין. הכא. דל"כ דפוחת לכמהליה לא דקי"ל חציות סתומות

דלא בטלי היכי משחטת לה: **נפתחה**. בלא מתכוין ב': **כדי דמועה**. אחד

מק' (ג) ב' שזהו והשאר אסורות עד שיפתחו ולא אמריין יטול אחת מן

הק' דאסורא צריבוא אימיה ויהא הכל מותר ויפתח החמשים לכמהליה: **לא**

ידע. אין פסולן ניכר שיוכל לזכר ולהוציא הפסול בצידיהם: **אלא טריפה**

אי ידע ליה. כגון ו' נחתמו רגליה מן הארצובה ולמעלה או ו' ניקצ קרום של

מוח שטריפתה ניכר: **מנא ידע**. מעיקרא שזו המעורבת טריפה היתה: **נקוצה הקון**. ו' ואינה

נקוצה לחלו וכשירה ומום נמי לא היו דהדר צריא: **דרוסא**. הואז

טריפה מפני שהארס שורפה ולא ידע ה' צין נקוצה לדרוסא: **נפולה**. מן הגז ואינה יכולה לעמוד ספק טריפה היא ואם שחטה

קודם ששהתה מעת לעת טריפה משום ריסקוי אצרייה ואפילו דקה ולא מנא לה נקוצה טריפה או מעיים ולא פסוקת חוט

השדרה ושום סימן טריפות ואם שהתה מעת לעת ושחטה צריכה דיקה מכל סימני טריפות וכיון דאיתחזק זה ספק טריפות

אין מכניסין אותה לעזרה לשוחטה משום הקריצהו נא לפתק' א': **נפולה** ב' נדקק. אם תעמוד ותלך כשירה לגמרי דאיכא למאן

דלמך באלו טריפות א' עמדה אינה צריכה מעת לעת הלכה אינה צריכה דדיקה: **קסבר**. ר"ל עמדה על רגליה אפילו הכי צריכה

מעת לעת ואף אם הלכה צריכה דדיקה אלאחר שחיתמה שאין זו דדיקתה: **ולא טריפה** א' יקרב. צדיק כל האסורים במסכת

תמורה (דף נא.) מפרש טעם ב': דרוסת הואז משוך הנקצ ואינו עגול שהציפורן קורע ויורד: **עמדה**. על רגליה אינה צריכה

מעת לעת אבל דדיקה צעיא ואם הלכה אף דדיקה אינה צריכה: **יקרב** בא' לשם מי שהוא: **והא צעיא סמיכה**. צבעולו ולא ידע

מנו: **אכל קרבן אנשים** לא. מתאכר בתערובת צתמיה:

קרבן

בלא מתכוין ואשעמי' דלפי' דבטלה ופשיטא ליה דלא נתערב בין צין

אלא טריפה אי ידע ליה. אם טריפות

אמאי חסרונה ניכר: **נפילתה קד עלייפה**. כשם שתחילת נפילתה בתוך ההיתר נשחטת

צעיין לאסור כל אלו קד נשעלתה מתוך יחס צעיין מקום עלייפה להמיר: **צק' חציו**. סתומות דלא

צטילות: **פוסח אחד מהן**. וכיון דנפתחה יש לה ציטול הלכך נוטל

הימנה כדי דימוע אחת ממאה ואחא' ב' שזה דהא אחת נתערבה צק': **גמע**

ושפי קא חוין. הכא. דל"כ דפוחת לכמהליה לא דקי"ל חציות סתומות

דלא בטלי היכי משחטת לה: **נפתחה**. בלא מתכוין ב': **כדי דמועה**. אחד

מק' (ג) ב' שזהו והשאר אסורות עד שיפתחו ולא אמריין יטול אחת מן

הק' דאסורא צריבוא אימיה ויהא הכל מותר ויפתח החמשים לכמהליה: **לא**

ידע. אין פסולן ניכר שיוכל לזכר ולהוציא הפסול בצידיהם: **אלא טריפה**

אי ידע ליה. כגון ו' נחתמו רגליה מן הארצובה ולמעלה או ו' ניקצ קרום של

מוח שטריפתה ניכר: **מנא ידע**. מעיקרא שזו המעורבת טריפה היתה: **נקוצה הקון**. ו' ואינה

נקוצה לחלו וכשירה ומום נמי לא היו דהדר צריא: **דרוסא**. הואז

טריפה מפני שהארס שורפה ולא ידע ה' צין נקוצה לדרוסא: **נפולה**. מן הגז ואינה יכולה לעמוד ספק טריפה היא ואם שחטה

קודם ששהתה מעת לעת טריפה משום ריסקוי אצרייה ואפילו דקה ולא מנא לה נקוצה טריפה או מעיים ולא פסוקת חוט

השדרה ושום סימן טריפות ואם שהתה מעת לעת ושחטה צריכה דיקה מכל סימני טריפות וכיון דאיתחזק זה ספק טריפות

אין מכניסין אותה לעזרה לשוחטה משום הקריצהו נא לפתק' א': **נפולה** ב' נדקק. אם תעמוד ותלך כשירה לגמרי דאיכא למאן

דלמך באלו טריפות א' עמדה אינה צריכה מעת לעת הלכה אינה צריכה דדיקה: **קסבר**. ר"ל עמדה על רגליה אפילו הכי צריכה

מעת לעת ואף אם הלכה צריכה דדיקה אלאחר שחיתמה שאין זו דדיקתה: **ולא טריפה** א' יקרב. צדיק כל האסורים במסכת

תמורה (דף נא.) מפרש טעם ב': דרוסת הואז משוך הנקצ ואינו עגול שהציפורן קורע ויורד: **עמדה**. על רגליה אינה צריכה

מעת לעת אבל דדיקה צעיא ואם הלכה אף דדיקה אינה צריכה: **יקרב** בא' לשם מי שהוא: **והא צעיא סמיכה**. צבעולו ולא ידע

מנו: **אכל קרבן אנשים** לא. מתאכר בתערובת צתמיה: